

Janecskó Kata

ÚJ ÉLET

WORLD PRESS PHOTO

2023-09-30 | NOVELLA, WORLD PRESS PHOTO

Zivatar volt, villámok cikáztak az égen, a levegő megtelt elektromossággal azon a délutánon, amikor Sugri Zenabu találkozott Istennel.

Az ébredése óta hétezer-nyolcszáznegyvenhárom lépést tett meg, gondosan kiséperte a házat, és megfőzött tizenegy emberre. A faluban jártában a szembejövők többsége nem köszönt neki. Amikor egy ismerős asszony megszólította és a hogyléte felől érdeklődött, nem válaszolt, csak visszakérdezett. Hallgatta, ahogy a másik belemerül a szomszédja terjengős szapulásába. Sugri Zenabu nem tudta volna megmondani, hogy van. Nem emlékezett, mit jelent az, hogy lenni.

Délután mosni akart, de ahogy gyűltek a viharfelhők, lemondott erről, mert elázott volna a kitergetett ruha. Fel sem merülhetett, hogy ölbe tett kézzel üljön a hirtelen felszabaduló órákban. Elővette a polc alá tolt kosarat, és gyakorlott, pontos öltésekkel nekiállt megvarrni a családtagok szakadt ruháit. Már nem látott olyan jól, mint négy-öt évvel azelőtt. Erőltette a szemét, a nyűtt nadrágokat közel emelte arcához.

A kutya egész délelőtt a falu határában kutatott maradék után, akkor a nyitott ajtón át berontott a házba, körbenyargalt az asztal körül, szőréből por hullott. Sugri Zenabu káromkodott, seprűvel kikergette, aztán újból kisépért odabent. Mire végzett, a közeledő vihar felhői miatt annyira besötétedett, hogy nem tudta folytatni a varrást.

Bántotta, hogy nem halad a teendőivel. Akkor lepényt süt a vacsorához. Nem ötlet, nem is gondolat volt ez – Sugri Zenabu rég elfelejtett gondolkodni.

A lepényhez három alapanyagot kellett elővennie. A tenyere megkeményedett bőrére, az ujjai közé is víz és liszt csirizes keveréke ragadt. Összeállt a tészta, ő a lavór fölé hajolt, hogy tisztára sikálja a kezét. Ekkor odakint már szakadt az eső.

Istent akkor látta meg, amikor végzett a kézmosással, elfordult a lavórtól és egy pillanatra az ajtó felé nézett. Az egyik villám tökéletesen megvilágította, de az is lehet, hogy ő maga volt a fény. Utána jött újra a sötétség és vele a mennydörgés. Sugri Zenabu tisztán kihallotta a dörgésből a neki szóló szavakat. Le kellett ülnie a földre.

Hónapok teltek el.

A halványsárga turbánt, sárga felsőt és sárga-zöld szoknyát, amit aznap viselt, azóta sem vette le. Papucsos lába ujjaira mostanra több rétegben rakódott a por. Ül. Akik

felületesen néznek rá, azt hihetik, vár valamire. De Sugri Zenabu nem vár semmire. Rég megérkezett.

kép | **Lee-Ann Olwage: A nagy felejtés** (Bob & Diane Fund, a Spiegel részére)

Sugri Zenabu, a gambagai „boszorkánytábor” női közösségi vezetője (mangazia) a ghánai Gambagában ül a lakosok között 2022. október 27-én. Zenabunál a demens zavartság és memóriavesztés tünetei jelentkeznek.

A várható élettartam növekedésével a demencia mind inkább közegészségügyi és társadalmi-kulturális kérdéssé válik Ghánában és egész Afrikában. A demenciával kapcsolatos viselkedés ismeretének hiánya miatt a tüneteket mutató nőket néha boszorkányoknak tartják. Ghánában úgynevezett „boszorkánytáborokba” küldhetik őket. Lee-Ann Olwage arra tesz kísérletet, hogy felhívja a figyelmet az afrikai kontinens demenciával kapcsolatos, gyakran figyelmen kívül hagyott történeteire.

WORLD PRESS PHOTO kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeumban
2023. szeptember 22 – november 5.